

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ
ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО И ИКОНОМИКА
“ХРИСТО БОТЕВ” гр. СВИЛЕНГРАД**

гр. Свиленград, ул. “Ал. Стамболийски” №13, тел. 0379/7-12-82, E-mail pgssi@abv.bg

**МЕХАНИЗЪМ
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДДРЕПА ЗА
ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО
СТОПАНСТВО И ИКОНОМИКА „ ХРИСТО БОТЕВ” ГР. СВИЛЕНГРАД**

Институциите в системата на предучилищното и училищното образование осигуряват подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги. Институциите в системата на предучилищното и училищното образование самостоятелно разработват и прилагат цялостни политики за:

1. подкрепа за личностно развитие на детето и ученика;
2. изграждане на позитивен организационен климат;
3. утвърждаване на позитивна дисциплина;
4. развитие на училищната общност.

Изграждането на позитивен организационен климат изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование. При работата с учениците институциите в системата на предучилищното и училищното образование основават дейността си на принципа на позитивната дисциплина, който се свързва с мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели, на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях. Тези мерки се прилагат към всички ученици в обща класна стая по ред, определен в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

I. Форми на обща подкрепа:

1. Обща подкрепа: Обща подкрепа за личностно развитие се осигурява на всички ученици и гарантира участието и изявата им в образователния процес и в дейностите на училището. Предоставя се подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.

Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – обсъждане на дейностите за обща подкрепа в които се включват учениците – обмен на информация и на добри педагогически практики с цел подкрепа на учителите за подобряване на работата им с учениците в класа. Провеждане на регионални срещи на координатора с председателите на екипите за личностно развитие с цел преглед и обсъждане на информация за обучението и развитието на ученик и ако се налага определяне на конкретни дейности от общата подкрепа за отделни ученици насочени към превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение и определяне на конкретни дейности от общата подкрепа само за отделни ученици, насочени към превенция на обучителни затруднения или проблемно поведение.

2. Кариерно ориентиране на учениците;

3. Занимания по интереси – клубове и други форми, както и включване в конкурси и проекти на деца с изяви дарби;

3.1 дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство;

3.2 изяви, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно – туристически дейности по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище;

3.3 обучение по учебни предмети, както и участие в дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от учениците, определена в съответствие с чл. 85, ал. 3 от ЗПУО.

4. Библиотечно-информационно обслужване;

5. Грижа за здравето въз основа на информация от родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, за здравословното състояние на детето и за проведени медицински изследвания и консултации и при взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в училището;

6. Поощряване с морални и материални награди;

7. Дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение. Психологическата подкрепа е насочена към учениците, учителите, директора, заместник-директора и родителите; Психологическата подкрепа се осъществява от педагогическия съветник и включва:

☐ създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички участници в образователния процес;

☐ предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на учениците;

☐ извършване на групова работа с ученици и/или кризисна интервенция;

☐ работа със средата, в която е ученикът – семейството, връстниците.;

8. Дейности за превенция на обучителните затруднения, включително логопедична работа. Общата подкрепа за личностно развитие в училището за целите на превенцията на обучителните затруднения се изразява във включване на отделни ученици в дейности като:

8.1 допълнително обучение по учебни предмети с акцент върху обучението по български език, включително ограмотяване на ученици, за които българският език не е майчин;

8.2 консултации по учебни предмети и допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;

2. Допълнителна подкрепа: Предоставя се на ученици със специални образователни потребности, в риск, с изяви дарби и с хронични заболявания. Видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие се определят с план за подкрепа на ученика. Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на оценката на индивидуалните потребности, която се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие в училището. Екипът за подкрепа за личностно развитие се създава със заповед на директора за определен ученик по чл. 187, ал. 2. от ЗПУО. Екипът за подкрепа за личностно развитие в училището:

1. идентифицира силните страни на ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;

2. извършва оценка на индивидуалните потребности на ученика;

3. изготвя и реализира план за подкрепа;

4. извършва наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай;

5. изпълнява и други функции, предвидени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Допълнителната подкрепа е краткосрочна и дългосрочна:

1. Краткосрочна е подкрепата за личностно развитие, която въз основа на оценката на индивидуалните потребности на ученика се представя в определено време в процеса на училищното образование.

2. Дългосрочна е подкрепата, която въз основа на оценката на индивидуалните потребности на ученика, обхваща повече от един етап от степента на образование или е за целия период на обучение.

Допълнителна подкрепа: Работа с ученик по конкретен случай. Това е метод, който цели гарантиране на индивидуален подход към ученика. Съгласно чл. 85, ал. 4 от наредбата за приобщаващо образование работата по конкретен случай включва:

1. Формулиране на случая.
2. Оценка на индивидуалните потребности на ученика.
3. Определяне на цели и действия, насочени към ученика.
4. Изготвяне на план за подкрепа.
5. Взаимодействие и работа с подкрепяща среда.
6. Оценка на резултатите.

III. Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училището. **Процедури:**

Начало на процедурата:

Стъпка 1.

По инициатива на учител и/или класен ръководител или родител се открива процедура по оказване на обща подкрепа на ученик. Класният ръководител свиква екип, в който участва учителя по предмета, по който ученикът има обучителни затруднения или проблемно поведение, и друг педагогически специалист при необходимост.

/ педагогически съветник, психолог и др./

Стъпка 2.

Екипът събира информация за ученика.

Източници на информация:

1. сведения от педагогически специалисти за силните страни на децата и учениците, които срещат затруднения в обучението, и на индивидуалните им нагласи по отношение на ученето и участието в образователния процес и в дейността на институцията;

2. сведения от педагогически специалисти в училището за наличие на възможни рискови фактори в средата на тези ученици;

3. данните от информацията, която придружава тези ученици от предходно училище;

Екипът оценява силните и слабите страни на ученика и потребността от обща подкрепа;

Взема решение за обща подкрепа когато:

1. Се установят затруднения в обучението на ученика и/или има рискови фактори в средата, които може да повлияят на обучението му, но които все още не изискват предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие;

2. Се установи, че ученикът има проблемно поведение в училище или по даден учебен предмет.

3. Се установи, че дете или ученик напредва значително по-бързо в обучението и развитието си от учениците на неговата възраст.

Стъпка 3.

Екипът обсъжда цялата получена информация. Като за резултатите от обсъждането се уведомява родителят, представителят или лицето, което полага грижи за ученика. Въз основа на обсъжданата информация може да се определят дейности по общата подкрепа за личностно развитие за целите на превенцията на обучителните затруднения на ученика - набелязва конкретни мерки за обща подкрепа за ученика или конкретни дейности по превенцията на проблемно поведение.

Стъпка 4

Определяне на конкретни мерки и съставяне на план за обща подкрепа на ученика.

/ Приложение1/

Конкретните мерки изискват:

1. Определяне на конкретна цел – какво затруднение трябва да се преодолее или каква дарба/талант има ученика.
2. Определяне на конкретни стъпки за преодоляване на затруднението или подпомагане на таланта на ученика – чрез допълнително обучение, консултации, работа в учебните часове и други;
3. Определяне на срок и описание на резултатите от работата в края на поставения срок – постигнат напредък, преодоляно или непреодоляно затруднение, насочване за оценка на индивидуалните потребности от екип за подкрепа за личностно развитие, осигуряване на допълнителна подкрепа при проблемно поведение и други.

Стъпка 5

Прилагане на конкретните мерки

Конкретните мерки се предприемат от класния ръководител на ученика в екипна работа с другите педагогически специалисти до 14 дни от установяването на случаите.

Координацията на изпълнението на конкретните мерки се осъществява от класния ръководител на ученика.

Дейностите задължително се осъществяват съобразно потребностите на учениците, като продължителността им за отделен ученик или за група ученици е в зависимост от възможностите на училището.

Стъпка 6

Преглед на напредъка

Прегледът на напредъка се прави по инициатива на класния ръководител, родител или друг специалист.

Конкретните мерки се актуализират, променят или прекратяват след преглед на напредъка на развитието на ученика, извършен от класния ръководител на ученика и сформирания екип. Съставя се протокол на срещата, в който всеки участник от екипа дава становище.

В случаите когато ученика получава обща подкрепа и не се отчита напредък в развитието му в рамките на три месеца от началото на предоставянето на подкрепата, класният ръководител на ученика обсъжда с координиращия екип на училището и с родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, насочването на ученика за извършване на оценка на индивидуалните му потребности от екип за подкрепа за личностно развитие и насочване на ученика към допълнителна подкрепа.

Училищни процедури

за насочване на ученик за предоставяне на Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие

Стъпка 1	Стъпка 2	Стъпка 3	Стъпка 4	Стъпка 5	Стъпка 6
Откриване на процедура по оказване на подкрепа от кл.р-л	Екипът събира информация за ученика	Обсъждане на информацията и набелязване на конкретни мерки	Определяне на конкретните мерки и съставяне на план	Прилагане на конкретните мерки	Преглед на напредъка до 3 месеца и съставяне на протокол

ПЛАН ЗА ОБЩА ПОДКРЕПА		
ИМЕ НА УЧЕНИКА:		ДАТА НА РАЖДАНЕ:
УЧИЛИЩЕ ПГССИ „ХРИСТО БОТЕВ”	КЛАС:	
СРОК ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ОБЩА ПОДКРЕПА:		

ИНФОРМАЦИЯ ЗА УЧЕНИКА	
УМЕНИЯ, СИЛНИ СТРАНИ, ПРЕДПОЧИТАНИЯ, СПОСОБНОСТИ, МОТИВАЦИЯ	
СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ И ВЗАИМООТНОШЕНИЯ	
ОСОБЕНОСТИ НА ВЪЗПРИЕМАНЕТО НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ – ОБЩИ БЕЛЕЖКИ ОТНОСНО СИЛНИТЕ СТРАНИ И СФЕРИТЕ НА РАЗВИТИЕ	
РИСКОВИ ФАКТОРИ В СЕМЕЙНАТА И СОЦИАЛНА СРЕДАТА НА УЧЕНИКА	

КАК ЩЕ СЕ ОСЪЩЕСТВЯВА ЕКИПНАТА РАБОТА, РОЛИ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ			
РОЛЯ НА РОДИТЕЛ / НАСТОЙНИК	Родителят е запознат с настоящия план за обща подкрепа и поема ангажимента да съдейства за осъществяването му, като настоява и следида посещава редовно всички дейности, включени в плана		
ДЕЙНОСТИ ПО ПЛАНА ЗА ОБЩА	Дейности	Цел	Очаквани

ПОДКРЕПА ЗА ИНДИВИДУАЛНО РАЗВИТЕ			резултати
	1. Посещение на консултации по учебни предмети	Повишаване мотивацията за учене, наваксване на пропуснатите знания	Повишаване на знанията и успеха на ученика
	2. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение	Предвиждат се консултации с педагогическия съветник с цел преодоляване на проблемното поведение	Подобрена дисциплина в час, избягване на конфликтните ситуации с ученици и учители, социализация в класа
	3. Библиотечно-информационно обслужване	Осмисляне на свободното време с допълнителни занимания, свързани с любимия учебен предмет на ученика – литературата;	Повишена мотивация за учене и изяви по любим учебен предмет;
	4. Екипна работа между учителите	Обмен на информация за напредъка на ученика, посещенията му в часовете и консултациите, поведението му в клас и междучасията	
ГРАФИК НА ДЕЙНОСТИТЕ	<i>Ден от седмицата</i>	<i>Час</i>	<i>Дейност</i>
	ПОНЕДЕЛНИК		
	ВТОРНИК		

	СРЯДА		
	ЧЕТВЪРТЪК		
	ПЕТЪК		

Екип за подкрепа на личностното развитие:

	Име, фамилия	Длъжност	Подпис
1.		Класен ръководител	
2.		Учител	
3.		Педагогически съветник/ друг специалист	

Коментар на родител:

.....
.....

Дата:

Родител:

/ трите имена и подпис /

ДО

Адрес:.....

.....

.....

ИЗВЕСТИЕ

УВАЖАЕМИ/А Г-Н/Г-ЖО,

Във връзка с прилагане на Наредба за приобщаващото образование Ви информираме, че синът/ дъщеря Ви.....

е включен/а в процедура за оказване на обща/ допълнителна подкрепа за личностно развитие.

При желание от Ваша страна може да се запознаете с план за оказване на обща подкрепа на детето Ви.

Класен ръководител:.....

/...../

ПРОТОКОЛ №

от заседание на екипа за обща подкрепа на личностно развитие

Днес..... се проведе заседание на Екипа за обща подкрепа на личностно развитие на, ученик/чка отклас.

На заседанието присъстваха всички членове от екипа, оказващ обща подкрепа и Координатор Приобщаващо образование към ПГССИ „Христо Ботев“.

Председателя на екипа предложи следния дневен ред:

1. Обсъждане на резултатите от извършената индивидуална работа и наблюдение от всеки член на екипа . Становище от всеки член на екипа.
2. Определяне на необходимостта от продължаване или прекратяване на общата подкрепа.
3. Мнение и коментар от родителя.

Дневния ред беше подложен на гласуване / *резултатите от гласуването* /

По точка 1 Всеки член от екипа изрази своето становище:

Класен ръководител:

.....

Учител.....

.....

Педагогически съветник/ друг специалист.....

.....

По точка 2 Според изразеното становище на участниците в екипа се взе решение, че ученикът.....има **напредък**

/няма напредък / от оказаната обща подкрепа . В резултат на това не е необходимо продължаване на общата подкрепа на ученика. / *Необходимо е ученикът да бъде подпомаган в учебната дейност....., като мерките по оказване на помощ се сменят*

.....

По точка 3 се изказа родителят.....

Според него.....

.....

Поради изчерпване на дневния ред заседанието беше закрито.

Екип за обща подкрепа на личностното развитие:

	Име, фамилия	Длъжност	Подпис
1.		Класен ръководител / председател	
2.		Педагогически съветник	
3.		Учител	

Родител:

Дата:

/трите имена и подпис/

ПЛАН ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИК В РИСК		
ИМЕ НА УЧЕНИКА:		ДАТА НА РАЖДАНЕ:
УЧИЛИЩЕ ПГССИ „ХРИСТО БОТЕВ”	КЛАС:	
СРОК ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА:		
ВИД НА ДОПЪЛНИТЕЛНАТА ПОДКРЕПА: <i>КРАТКОСРОЧНА ИЛИ ДЪЛГОСРОЧНА</i>		

РАБОТА ПО КОНКРЕТЕН СЛУЧАЙ	
ИДЕНТИФИЦИРАНИ ОБЛАСТИ И МАРКЕРИ НА РИСК (от таблица за обобщение и анализ на информацията)	
СТЕПЕН НА РИСК ЗА УЧЕНИКА (от таблица за обобщение и анализ на информацията)	

ИНФОРМАЦИЯ ЗА УЧЕНИКА	
ОСОБЕНОСТИ НА ИНДИВИДУАЛНОТО РАЗВИТИЕ- ЗАЩИТНИ ФАКТОРИ И СИЛНИ СТРАНИ (от анализа на оценката)	
ОСОБЕНОСТИ НА ИНДИВИДУАЛНОТО РАЗВИТИЕ И ВЛИЯНИЕ НА РИСКОВИТЕ ФАКТОРИ	

СЕМЕЙСТВО И СОЦИАЛНА СРЕДА	

ОБЛАСТИ И ДЕЙНОСТИ НА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Области на подкрепа	Цели и дейности	Дейности	Отговорен член на екипа за подкрепа	Очаквани резултати
Подкрепа на мотивацията и поведението				
Подкрепа на участието на родителите в процеса на изпълнение на плана на ученика				
Междуетноститутуционално сътрудничество и насочване към услуги в други ресурси в общността.				
Психосоциална рехабилитация / само за ученик с оценена потребност/				

ЕКИП И ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ В ПОДКРЕПА НА УЧЕНИКА

КАК ШЕ СЕ ОСЪЩЕСТВЯВА ЕКИПНАТА РАБОТА, РОЛИ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ /кой и как се включва в екипната работа/	
РОЛЯ НА РОДИТЕЛ НАСТОЙНИК / какви аганжименти се поемат/	Да съдейства за осъществяването на плана и включените в него дейности. Да съдейства за редовно посещение на ученика и участието му във всички дейности, включени в плана.

	Да настоява и следи за изпълнението на плана. При възможност да се включи в дадена дейност.		
РОЛЯ НА УЧЕНИКА / договаряне на участието/			
ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА ПОДКРЕПАТА / какви и кой ги осигурява/			
НАЧИНИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА ПРОМЕНИТЕ – Екипни срещи, консултации, обратна връзка от учители и др.специалисти/			
ДЕЙНОСТИ ПО ПЛАНА ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ИНДИВИДУАЛНО РАЗВИТЕ	Дейности	Цел	Очаквани резултати
ГРАФИК НА ДЕЙНОСТИТЕ	<i>Ден от седмицата</i>	<i>Час</i>	<i>Дейност</i>
	ПОНЕДЕЛНИК		
	ВТОРНИК		
	СРЯДА		

	ЧЕТВЪРТЪК		
	ПЕТЪК		

Екип за подкрепа на личностното развитие:

Председател:.....

	Име, фамилия	Длъжност	Подпис
1.			
2.			
3.			

Коментар на родител:

.....
.....

Ученик/чка:

.....
.....

Дата:

Родител:

/ трите имена и подпис /

ПРОТОКОЛ №

от заседание на екипа за подкрепа на личностно развитие

Днес..... се проведе заседание на Екипа за подкрепа на личностно развитие на, ученик/чка отклас.

На заседанието присъстваха всички членове от екипа, оказващ допълнителна подкрепа и координатора на Координиращия екип в училище / или член от Координиращия екип/.

Председателя на екипа предложи следния дневен ред:

1. Обсъждане на резултатите от извършената индивидуална работа и наблюдение от всеки член на екипа . Становище от всеки член на екипа.
2. Определяне на необходимостта от продължаване или прекратяване на допълнителната подкрепа.
3. Мнение и коментар от родителя.
4. Мнение на ученика.

Дневния ред беше подложен на гласуване / *резултатите от гласуването*/

По точка 1 Изразяване становище на членовете на екипа относно постигнатите резултати:

Класен ръководител:
.....
.....

Учители.....
.....
.....

Педагогически съветник/ друг специалист.....
.....
.....

По точка 2 Според изразеното становище на участниците в екипа се взе решение, че ученикът.....има *напредък* /*няма напредък* / от оказаната допълнителна подкрепа . В резултат на това е / не е необходимо продължаване на допълнителната подкрепа на ученика.

По точка 3 се изказа родителят.....
Според него.....
.....

По точка 4 се изказа ученика:

.....

.....

Поради изчерпване на дневния ред заседанието беше закрито.

Екип за подкрепа на личностното развитие:

	Име, фамилия	Длъжност	Подпис
1.		Класен ръководител / председател	
2.		Педагогически съветник	
3.		Учител	
4.			

Родител:

Дата:

/трите имена и подпис/

ПРОТОКОЛ ОТ ПРЕГЛЕДА НА ПЛАНА ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИК В РИСК ПО СМИСЪЛА НА ЗАКОНА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНО И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

Име на ученика.....клас...

Ръководител на екипа за подкрепа на личностното развитие.....

.....

Дейности и мерки, свързани с подкрепата за обучението в класа	Постигнати резултати	Степен на изпълнение на мерките и дейностите/причини за неизпълнение	Отговорник
Взети решения:			
Дейности и мерки за подкрепа мотивацията и поведението.	Постигнати резултати	Степен на изпълнение на мерките и дейностите/причини за неизпълнение	Отговорник.
Взети решения/ общи			

бележки			
Дейности и мерки за участие на родителите в процеса на изпълнение на плана за подкрепа на училището.	Постигнати резултати.	Степен на изпълнение на мерките дейностите/причини за неизпълнение	Отговорник
Взети решения/ общи бележки.			
Дейности и мерки за междуинституционално сътрудничество и насочване към услуги и други ресурси в общността.	Постигнати резултати	Степен на изпълнение на мерките дейностите/причини за неизпълнение	Отговорник
Вези решения/ общи бележки			

Дата на прегледа на плана:

Участници в прегледа на плана за подкрепа:

1...../.....

2...../.....

3...../.....

Име и подпис на родителя/ настойник:

.....

Име и подпис на ученика/ чката:

.....

Дата на следващ преглед на плана:.....